

קפיטן גריגורי ריסיצין

גיבור ברית-המועצות

מזכרונותיו של סיר

תכליתן של המשימות שהוטלו על החטיבת בות הללו היתה:

(א) לשבש את דרכי התחבורה של האויב (בין דרכי מכוניות ועגלות ובין מסיה"ב וע"י כך למנוע ממנו את החשת התגבורת והאספקה לחזית, דבר שלא היה קל ממילא לגרמנים, עקב קווי התחבורה שלהם שנתאר-כו לאיך-קץ ובגלל פניה-שטח שבאותה זמן רת פעולות.

(ב) לפגוע ולחבל באוצרות-הדלק, ריכוזי קטרים וקרונות, בתי-מלאכה של רכבת, ריכוזי כווי מכוניות ומוסכים לבדק ותיקונים, שדות-תעופה, וכדומה — ועל ידי כך לכ"כ פות על האויב הפרשת כוחות ניכרים להב"טחת האובייקטים הללו, החיוניים לו כל-כך. (ג) להטרוד את האויב ע"י התקפות על מחנות-הצבא שלו אשר בעורף, ולהחזיק את כוחות-האויב כולם במתיחות עצבים נתי-מידה.

פני הקרקע באיזורים אלה הלמו עד מאוד את אורח-הפעולה הזה בסגנון „פגע וברח“, היינו פעולת יחידות זעירות, ההולמות ר"מחמקות, הגבעות, הסלעים, הערוצים, — ובכמה מקומות גם החורשות והיערות — יצרנ דרכי-הסתננות מצוינים; ומה שח"שוב עוד הרבה יותר לחטיבות זעירות — גם דרכי הסתלקות מאין כמותן.

יום אחד צנח לחטיבה קצין-קשר מטעם מפקדת-החזית, הקפ. גוליאקוב, ועמו סקר דות מפורשות לאירגון החטיבה, שגדלה כ"נתיים. והוראות למגמת הפעולות.

חטיבת קרופוטקין היתה אחת מחטיבות הפרטיזנים שפעלו מעבר לקווי הגרמנים בא"זורי הגבעות שבצפון-מערב קובאן, שנתלכדו סביב גרעין חיילים מן הצבא הסדיר, אשר אבד להם המגע עם יחידותיהם הנסוגות. אל חיילים אלה נספחו מתושבי אזורי הכיבוש, שהגרמנים הרסו את בתיהם ואת משקיהם, שדדו את בהמות עבודתם ואת יבולם, מאלה הוקמה גם חטיבת קרופוטקין.

החטיבה, בפיקודו של קרופוטקין, קצין רב-מרץ מן הצבא האדום, נהגה תחילה בהסתוות, וללא תכנית כלל; אך עם ההצ"לחות הראשונות, ועם גידולה המספרי, החלה להרחיב את היקף פעולתה, הקימה קשר עם מפקדת גזרת-החזית הקרובה של הצבא הא"דום, ולפי הוראותיה של מפקדה זו החלה מבצעת פעולות המתואמות עם התכניות הכוללות של הצבא האדום. תוך ביצוע משי"מותיה אלו רכשה חטיבת קרופוטקין נסיון קרבי ודרכי פעולתה נשתכללו והלכו.

באותם הימים היה הצבא האדום נדחק והולך בעצמת לחצו האדיר של הצבא הפא"שיסטי — נלחץ ונסוג מזרחה. אכן, לא היתה זו, כידוע, אלא נסיגה של ארעי, תוך כדי נסיגת הצבא-האדום החלה המפקדה הראשית לארגן, להדריך ולצייד את החטיבות הפרי-טיזניות שקמו בעורפו של האויב. המפקדה המיוחדת לפעולות הפרטיזנים שבכירה ה"רוסית שיגרה להם בדרך האריר ציוד ותח"מושת וכן גרעיני פיקוד, בעיקר להקמת יח"דות-עור, כגון שירותי קשר, רפואה, הנ"דסה וכדומה.

תחילה עד מאוד לסגל את עצמי לאורח הפעולה המיוחד של חטיבות פרטיזניות ועירות אלו.

שעות לא מעטות ישבנו, קרופוטקין ואני, ועמלנו לברר לעצמנו מה מבנה ראוי לחטיבת בוח סיירים קטנות אלה, ומה היא העצמה המספרית המתאימה להן ביותר. הבריור נסב סביב השאלה: האם עלינו להרכיב את יחידת הסיירים חוליות חוליות, 3—5 אנשים בחוליה, ולצרפן חוליה-חוליה לכל מחלקה, או שמא יהיה זה יעיל יותר להרכיב את היחידה מכיתות בנות 15 איש כ"א, שתעמדה לפיקודו הישיר של מפקד חטיבת-המשנה, והוא יצרפן ליחידות קרב, לפי הצורך ובהתאם לתפקיד.

הכרענו לטובת הדרך השנייה: החלטנו שיש לאמן 15 סיירים לכל חטיבת-משנה (שמנתה 200—150 איש). אמנם, קרופוטקין טען במהלך בירורנו, כי הואיל ולפי היקף התפקידים המחלקות הן אשר תפעלנה בעיר קר פעולה עצמאית, הרי יש להכשיר סיירים לכל מחלקה. לעומתו טענתי אנוכי, כי את מספר הסיירים לכל חטיבת-משנה יש לקבוע לפי צרכיה שעה שכולה נמצאת במצב של פעולה, וכי יחידת הסיירים תעמוד לפקודת מפקד חטיבת-המשנה והוא אשר יצרפם למחלקות, — גם במהלך האימונים, ולאחר זמן — גם בעת פעולה — בהתאם למשימה המסוימת שתוטל על כל מחלקה.

הרכב יחידות כזה יאפשר להפעיל לעתים את כל הסיירים כיחידה עצמאית, ככות שיש לאל ידו גם לעמוד בקרב, כפי שיכול לקרות, למשל, בעת ביצוע סיורים בעומק שטחו של האויב, או במקרה של היתקלות בכוח-אויב ניכר. כמו-כן יש לעתים צורך לפעולה ביחידה גדולה יותר של סיירים, למשל, לשם ביצוע משימה המחייבת הכשרה מיוחדת, מאותו סוג הניתן לסיירים. הוספתי ואמרתי, כי התפקידים שהסיירים ממלאים חורגים לפי טיבם, לעתים קרובות, ממסגרת פעולת המחלקה, וטענתי היתה: הן כמעט כל אוסף-ידיעות-מוקדם הוא ענין למטה חטיבת-המשנה, ועל-כן תהא נודעת חשיבות יתרה לקשר הישיר, ללא עקיפין, בין הסיירים למטה, ואלו אם מבנה יחידות

ההוראות שהביא גוליאקוב אמרו, כי חטיבה, שמנתה כבר אותה שעה כ-1500 פרטיזנים בערך, תחולק, לפי ראות עיניו של מפקדה, לכמה חטיבות-משנה אשר תפעלנה באזורי פעולה ובדלים, אך תוך תי-אום אופרטיבי (היינו: במגמת פעולה אחידה, אך, לרוב, לא תוך קשר סקטי הדוק — המער). מגמתן של הוראות אלו היתה להבטיח את קיומן של חלק מחטיבות-המשנה, לפחות, במקרה שהאויב יצליח להכות בריכוז פרטיזני כלשהו, וכן כדי לאפשר לחטיבה לבצע פעולות על פני שטחים נרחבים יותר, מתוך כוונה ברורה: — לעצב אצל האויב רושם של כוח ניכר יותר, אך עם הסמכות שהוענקה למפקד-החטיבה לעצב את מבנה יחידות-המשנה לפי ראות עיניו, קיבל הוראות מפורשות לארגן, — להבטחת יתר-יעילות לחטיבה כולה — יחידות-עזר: של קשר, של חבלנות ושל סיירות וכמו-כן יחידות רפואיות. ההוראה אמרה שיש להקים יחידות-עזר אלה מיד ולהודיע על-כך באלחוט למפקדת-החזית, וזו תשלח מדריכים מתאימים, אשר ישארו עם החטיבה וישמשו גם מפקדי יחידות-העזר, כל אחד בענף שלו; היינו: איש-החקר ישמש כקצין-החקר של החטיבה, הרופא — כרופא החטיבה, וכי"ב. בידי הקפיטן גוליאקוב, שהיה איש שירות-הקשר, היה מינוי מטעם המפקדה לקצין-הקשר ראשי של החטיבה.

הננו מביאים להלן את סיפורו של אחד המדריכים-המפקדים הנ"ל, איש-ה"חקר" וה"סיירות".

כקצין-חקר, שנתנסה בחזית אוקראינה, רי-ביחוד ליד אודיסה, נשלחתי אני, קפיטן ליסיצ'ין, לחטיבתו של קרופוטקין. הוטל עלי לארגן את יחידת-החקר של חטיבת פרטיזנים זו — כיתה לכל חטיבת-משנה וכיתה מיוחדת למטה-החטיבה. רצוני לספר בזה מעט מנסיוני שהתנסיתי בו בבואי לארגן קורס-סיירים בתנאים מיוחדים. אנוכי, כקצין הצבא הסדיר, הרגיל לחשוב מחשבה צבאית במתכונת "הסדירה" — התקשיתי

בינו את הדבר, — וגם העריכו את הכדאיות שבמשלוח מיטב אנשיהם לענין זה — לחצו על כך שמשך זמן הקורס יצומצם ככל האפשר. אכן, מתובתי להודות, שגם תכנית המטה הכללי חייבו לסיים את תקופת האימונים והאירגון בזמן קצר, — לפני שהחטיבה תצטרך להיכנס לפעולה מקפת. פעולה שתחייב כל אלה מרובה ושינויי מקום מתמידים. תלו אלה יחד השפיעו על משך זמן הקורס ואף על תכניתו.

לאחר בירור נוסף ומדוקדק במטה של קרופוטקיין, ולאחר בדיקת המשימות ש"תוטלנה על הסיירים בפעולות הפרטיניות, נכללו בתכנית הקורס המקצועות הבאים: (1) קריאת מפה; (2) רישום מפה; (3) קריאת צילומי אוויר; (4) השגת נתונים טקטיים; (5) הסוואה; (6) מתנאות; (7) חבלה; (8) שיפור כושר הקליעה; (9) הכרת האויב.

כבר הזכרתי בראשית סיפורי כי נאלצתי לסור מן הדרך שאני, כאיש הצבא הסדיר, הייתי נוקט בה אילו הייתי חפשי לערוך את התכנית לאימון הסיירים כמקובל. כאן עם תום אימוני, חייב היה כל סייר לדעת — לפי סדרה מקצועות הנ"ל:

(1) לקרוא מפה, לשמש מורה-דרך לפי מפה, ולהכניס בה תיקונים לפי הצורך.
 (2) להכין מרשמים מצביים ופרספקטיבים, לרשום פרטים על המטרות שנתגלו לו ועל מצבים טקטיים מסוימים. האימון בהכנת מרשמים פרספקטיביים כוונתו ללמד את הסייר לרשום מטרה אויבת בצורה שמפקד, או יחידה, שלא ראוה מעולם לפני כן יוכלו לזהותה.

(3) לגלות עצמים שונים ולהתאים קנה-מידה לחלקי צילום שונים, כשהצילום אנכי — מזה, וכשהוא אלכסוני — מזה.

(4) א) לבחור קוי התקדמות בהסתר; ב) לערוך תצפית, על ובלי משקפת; לבחור עמדות תצפית; לארגן את השטח הנצפה; לאתר את מקום האויב לפי קול היריה; לערוך תצפית-תצלום. ג) להתמצא בתנאים ובשטח ולהכין דו"ח. ד) למלא תפקידים עצמאיים בהולכת יחידות, בתפקידי תצפית, בהבטחת איזור הפעולה, בסיוור מכין ובהשגת

הסיירים יהיה חוליות-חוליות, בנות 3-5 אנשים, וכל חוליה תהיה מצורפת למחלקה מסוימת, הרי שכל הידיעות תצטרכנה לעבור בדרך למטה את מפקד המחלקה. ונימוק נוסף היה עמי: יש להתמיד באימונם של הסיירים, ובשום פנים אין להפסיקו עם גמר הקורס היסודי. גם עובדה זו מחייבת לכנסם יחדיו.

מאידך, הסכמתי לדעתו של קרופוטקיין, שעמד על כך כי שעה שמקצים חוליות-סיירים לפעולה עם מחלקה מסוימת יש להקצותה הקצאת-קבע, כי אז תשתתפנה החוליות גם באימוני-המחלקה והדבר יועיל להיכרות ההדרגתית ולטיפוח עבודת-גומלין יעילה. הודות לסידור כזה נזכה למלאכת-צוות נאה של אנשי כל חוליה עם חוליות-הסיור אחרות. תיה שעה שהן פועלות ככיתת-סיור שלמה; של כיתת-הסיור השלמה עם חטיבת-המשנה כולה, שאותה משמשת כיתה זו; וגם של כל חולית-סיור עם המחלקה המסוימת שהחוליה מיועדת לפעול איתה. ועוד באנו לכלל דעה כי למען תהא עבודת-צוות זו של המחלקה וחוליות-הסיור שלה שלמה בתכלית, רצוי לשתף חוליות אלו, במידת האפשר, גם בהווי-החיים היומיומי של המחלקה.

סיכמנו, איפוא, את בירורנו במסקנה, ש עלינו להתחיל באימון מרכזי של הסיירים, בכיתות בנות 15 איש כל אחת, לפי מספר חטיבות-המשנה.

שומה היה עלי, קודם-כל, להכשיר סגל מפקדי כיתות-סיירים. אך הואיל ויחידות הפרטיניות לקו במחסור רציני במפקדים, הרי, למרות-רוחי הרבה, לא נענו לא קרר פוטקין ואף לא מפקדי חטיבות-המשנה שלו לבקשתי להוציא מיחידותיהם מפקדים מנויים, ולו גם לתקופה קצרה ביותר. נאלצתי איפוא, בליט ברירה, להסכים לכך, שהקורס הראשון יהיה קורס לסיירים-טוראים בלבד, והמצטיינים בו יושרו לאחר-מכן כמפקדי כיתות-סיירים. אך גם כאן נתקלתי בקשיים: אני דרשתי שישלחו לקורס אנשים שהצטיינו בפעולות וגילו עירות-חושים ורמת תבונה. רוב מפקדי היחידות לא גילו כלל וכלל נכונות להוציא מיחידותיהם את הטובים באנשיהם; ואלו אותם מפקדים שה-

ידיעות כלליות¹ על מטרות איכות; וכמו כן, פעולה במסגרת החוליה והכיתה לביצוע התפקידים הנ"ל.

(5) להשתמש באמצעי הסוואה הדרושים לביצוע תפקידיו ה"א", ולהבחין בהסוואה האויב לשם העלאת ידיעות אודותיו.

(6) לבנות מחסות ועמדות-תצפית למיניהם, לבנות מעברות-מים ולהתקין בעצמו את מונותיו בשעת ביצוע תפקידי-סיוור בעומק שטחו של האויב.

(7) חבלה אלמנטרית, היכולה להידרש לו כדי לבצע תפקידים מיוחדים (כי אכן, ה"תפקידים המוטלים על חוליות-הסיירים קשים הם, כיון שהסייר הוא לעתים גם מכין הפעולה וגם מבצע).

(8) א) קליעה מצטיינת, היינו — דיוק-אש רב, אשר, במסיבות מסוימות, בו תלויים סיכוייו של הסייר להצליח לחזור בשיום לבסיסו עם הידיעות שהשיג. ב) צלפות-קרוב.

(9) להכיר את היחידות וסוגיהן-החיל השונים של האויב, את מבניהם ואת ציידם, את סימניהם-היכר המיוחדים להם ואת הטקטיקה שהם נוקטים בה, כדי שיקל לו לאסוף ידיעות ולמען יתמצא בהן בעוד מועד. לבד מזאת שקלנו כמה נתונים נוספים, שהיו עשויים להשפיע על האיומן שהיינו צריכים לתת לסיירינו:

ראשית נשאלה השאלה, האם יש להם לסיירים, תוך ביצוע משימותיהם, גם תפקידי קרב אחרים, נוסף על תפקידי-הסיוור שלהם? אם התשובה כאן, היא חיובית, הרי שיש לאמנם ולהכשירם לכך מבעוד זמן. ואו, כלום לא מן הראוי הוא להכליל גם איומן זה בתכנית הקורס שלנו? הלא בכל פעולה בשטח-אויב, בין אם הוא נתון לפיקוחו של האויב ובין אם הוא משתוע בתוך מחנותיו ממש, הסיירים הס"הם שיר ילכו את היחידה ויצעדו בראשה, לפי שהם המכריים את השטח (מכל מקום — יותר מאחרים), והחידה לתוכו תקל עליהם יותר מכלל חייל אחר, שפרטי השטח הוסברו לו באמצעות תרשים בלבד. אנו הגענו לכלל

דעה, כי אכן יהיה על הסיירים למלא תפקידי לחימה מיוחדים ובעיקר בחדירה לתחומי האויב. על כן, למען יוכלו לתפקידים אלה, ראינו חובה לתרגל את הסיירים, נוסף על האיומן הרגיל הניתן לכל לוחם פרטיוני, ולאמנם בביצוע חדרות ביחידות, בזוגות ובחוליות, גם לצרכי סיוור וגם לצורך פעולת-קרוב — היינו, ה"לכת יחידות בשעת פריצה לשטחי האויב. עם זאת קבענו, קרופוטקין ואני, הלכה לה"טבתנו, כי הראוי ומספר הסיירים הנו מצומצם באופן יחסי, והמאמצים הנדרשים להכנתם והכשרתם רבים הם, הרי למשימות-חדירה, או פעולות מסוכנות אחרות, יש תמשו במספר סיירים קטן ככל האפשר, ויש סופחו אליהם פרטיונים מחטיבת-המשנה.

ברצוני לציין עוד כמה הבדלים שבגישה אשר נתגלו בזמן הראשון ביני לבין קרו"פוטקין, — ההבדלים בין "איש הצבא ה"סדיר" לבין "איש-הפרטיוניות", כפי שהפך והיה קרופוטקין.

גם בענין הצלפות למשל, היינו — אם צריך הסייר להיות גם צלף או לאו — חלקנו זה על זה. הנחתי היתה, כי מאותו רגע שהצדדים הלוחמים באו במגע-קרובי, שוב אין לסייר כל תפקיד מיוחד, ופעולתו לא תהיה עוד אלא כפעולת איש מן השורה, ועל כן, טענתי, מן הראוי לאמנם כצלפים וליעדם כרזובה לרשות המפקד לתפקידי צלפות ולתפקידי-אש אחרים. נסיתי לחזק את טענתי זו בדוגמא: — מתן אש ישם ריתוק מגיניה של עמדה מסוימת, עת החבר לנים קרבים ובאים אליה. כאן חייבת האש המרתקת להיות מדויקת ביותר, כי אחרת עשויה היא עצמה לפגוע בחבלנים שנועדה לסייע בידם, ומן ההכרח הוא, איפוא, למסור תפקידי-אש אלה לצלפים בלבד.

קרופוטקין טען לעומתי כי א. רוב פעולות הפרטיונים — ביצוען הוא בלילה. ב. יחידת הפרטיונים תשאף, לרוב, לבצע את משימותיה בזמן קצר ובמינימום של אש, ועל כן שכר הכנת-הצלפים יצא בהפסד

(1) הסייר מבצע אוסף ידיעות בשני שלבים: שלב ראשון, בו הוא מרכז ידיעות ללא מגמה טקטית ברורה, ("ידיעות כלליות"), ושלב שני, אשר בו הוא עוסק בהבאת ידיעות בקשר לתכנית טקטית מסוימת, לפני ביצועה ממש.

התחמשת המרובה והזמן המרובה, הנדרשים להכשרת צלפים.

טענתי ואמרת לך, כי היא הנותנת: דוקא משום הנתנה שפעלותינו חייבות להיות קצרות, מן ההכרח שיעילותהאש שלנו תעמוד על רמה גבוהה. על כך השיב בני קרופוטקין ואמר: הזמן שבידינו — קצר; נשקנו — לא מן המובחרים; תחמושתנו — בצמצום גדול; דיננו, איפוא, אם נסתפק בשיפור הקליעה. סברתי וקיבלתי דעתו — וכך סיכמנו.

ענין הקשר, גם בו ניעורו ויכוחים בינינו: — אני טענתי בכל חום לבי כי הכרח הוא שהסיירים ילמדו את הלכות ה"קשר בכל צורתו, החל באיתות-ראיה וכלה באלחוט — ושלא לא יכן תלקה עבודת הסיירים כולה. העברת הידיעות וכו' תהיה תלויה בחזרת הסיירים לבסיסם. והיה אם יצאו הסיירים לעמדה המרוחקת מבסיסם, נניח כדי 15 ק"מ, הרי שהידיעות שיאספו תגענה בפיגור של 4 שעות לערך, אם הסיור יערך בלילה. ואלו אם הסיור ייערך ביום עלול העיכוב בהבאת הידיעה להיות עד כדי 12-13 שעות, לפי שתנועת הסיירים כיום עשירה לגלותם לעיני האויב. אך קרופוטקין התנגד בתוקף לאיתות הראיה, בטענו: א. האיתות, "מגלה את עצמו" במידה יתרה. ב. הזמן הנדרש להתאמן בו כדבעי רב הוא, וכן מחייב איתות הראיה אימון בלתי-פוטק, והוא, כמסקד החטיבה, לא יתיר בשום פנים ואופן שימוש באיתות-ראיה ללא ידיעה רהוטה, בו, לפי שידעה לחצאין עלולה לגרום לשיבוש-ידיעות גדול. אמצעי הקשר היחידי המתאים, לדעתו, ואשר גם יינו מצדיק השקעת שעות אימון מרובות — הוא משדר-האלחוט הזעיר, אך זה לא נמצא לנו. עלי להודות כי גם כאן הכריעני קרופוטקין.

בהנחותיו, המבוססות על הכרת התנאים, והחלטנו שלא לכלול בתכניתנו את האיר-תות. אבל אחת הבעיות קרופוטקין: ל"ת בוע שיצויחו לנו בהקדם משדרי-אלחוט מטלטלים לשימושן של יחידות הסיירים. לאחר כל הברורים המוקדמים, אלה וא"חרים, ולאחר הכנת כל הפרטים הסידיים הדרושים — התיצבו המועמדים לפני; וא"שית שלחתיים לבדיקה רפואית מיוחדת, על מנת לברר את כושר הראיה והשיעור שלהם ואת מידת חוסנם הגופני. תוצאות הבדיקה היו משיעור רצון בדרך-כלל, אך משיחותי עם האנשים, ומיזן ידיעותיהם, נתגלה עד מהרה כי רב הוא השוני בדרגות הידיעה של המועמדים, ולא ראינו לפנינו ברירה, למרות הזמן המצומצם שהיה בר-שותנו, אלא להתחיל את האימון כולו מבראשית.

במתן האימון הראשוני לא היה דבר מיד-חד אשר יפלה אותו מן האימון הרגיל, אך לאחר מכן, משהגיעה העת לתרגלם בביצוע תפקידי-סיירות, ניאזת לי קרופוטקין — לאחר דרישתו במפגיע — לצרף את חניכיה לאחת מחטיבות-המשנה שהיתה מועסקת בפעולות בעומק מערך האויב, על מנת שישותפו, הלכה למעשה, בביצוע המשימות שהטילה על חטיבתנו מפקדת גירת-החזית של הצבא-האדום.

לקח נסיונם של הסיירים בתוך חטיבת-המשנה, ולקח השגיאות ששגו בביצוע תפקידי-סיירות שונים שהטיל עליהם מפקדה של חטיבת-משנה זו — היה ממשי ומאלף, ולפיכך גם מועיל ביותר. הודות לכך יכולתי — משסיימו את פרק-זמן האימונים והד-תירגול — להודיע לקרופוטקין שעומד לר-שותו גרעין סיירים אשר חטיבתנו יכולה לבטוח בהם ובפעולתם.

דמותו ואימונו של מפקד בצבא בלתי-סדיר

(לפי שיחות עם קצין-פרטיזנים איטלקי 1944-45)

שנות 1939-45 העלו שפע דוגמאות ודמויות של גלגולי צורות מאבק שונים בין הצבא השגרתי, ה"סדיר", — מזה, ולבין הגייסות ה"פרטיזניים" ("גריילה", "בלתי-סדירים", "תנועות-התנגדות") — מזה. אי-ההבנות ושטטש המושגים בתחום זה נעשו נפוצים מאוד.

הרשימה הבאה הנה פרי התעניינותו של אחד ממפקדי היחידות היהודיות. קצין זה ניסה לסכם את דעתם של קציני הכוחות הפרטיזנים האיטלקיים, ששיתפו פעולה עם צבאות הברית, בענין המהותי ביותר והקובע את אופיו של כל חיל, היינו — מהן התביעות שהוא מציג בפני קציניו ומה טיב ההכשרה שהוא גותן להם. להלן המסקנות שהפיק הקצין הנ"ל מן הפרטים הרבים שליקט בשיחותיו על נסיון הפרטיזניות האיטלקית.

ואשר לרשימה עצמה: אף-על-פי שבתורת פיסות קיימים ועומדים המושגים של "צבא סדיר" ו"פרטיזנים" כמושגים "צרופים" — הרי במציאות העלו שנות המלחמה מהירות עשירה של סינתזות, אשר גמישותן אורח-הפעולה השתלבה בהן באופן מרחיק-לכת במשמעות איתנה בתוך היחידות ובניצוח מרכז של המרכז על שלוחותיו. כוונמאות לכך די לציי, למשל, את יחידות הקומנדו הבריטיות, על הטקטיקה, הנוהג הפנימי, היזמה האופרטיבית וההפעלה ה"איסטרטגית" שלהן; את לקח ה"צינדיסיים", כחטיבה צבאית "סדירה-גמישה" שבעורף האויב; את חטיבות הפרטיזנים האבסונומיות הגדולות שבעורף הגרמנים בברית-המועצות, על מתכונתן הצבאית המובהקת, טיפוחן המכוון מלכתחילה וניהולן המרכזי; וכן כמה ממעללי ה"מרינס" (צבא-הצי) האמריקאיים; מיווג היסודות הנ"ל חייב סינתזה דומה גם בהכשרתם והתפתחותם של המפקדים בחטיבות אלו. הרי לא-גוריים הם המצבים שבהם מתגלה צורך — והצלחה — בטיפוח "טיפוס ממוזג", שנתמוזג בו החיוני שבשניהם.

תי השגיאות, שבהן נכשלים לעתים קרובות מנהיגי צבאות פרטיזניים. ואלו הן השגיאות: זלזול בתורה הצבאית ה"סדירה" ושלילתה — מצד אחד, או השתעבדות גמורה לה וחקיקיה ללא הבחנה — מצד שני. ורצוני להעיר לך כאן, שבדברי אלה מתעלם אני במתכון מהעובדה כי שתי השגיאות הנ"ל — מקורן איננו בגישות תיאורתיות או מעשיות המצטמצמות בתחום הצבאי בלבד. שתי הן מושפעות, עפ"י הרוב, גם מנטיותיהן ואופיין של השפעות השונות והאינטרסים ה"שונים שבמסגרת כל צבא לאומי.

אולם — נחזור-נא לנושא המענין אותך. ההבדל היסודי בין צבא סדיר לבין צבא

אביא לפניך את סיכום נסיוני באימון מפקדים בשביל יחידות הצבא הפרטיזני ה"אומי שלנו. גם אנו, ככל צבאות בלתי-סדירים, שאפנו לסגל לצרכינו את התורות הצבאיות המקובלות. גם אצלנו, כמו בכל צבא בלתי-סדיר, קבעו צורתו וטיבו של הסיגול הזה את התביעות שיש להציג כלפי מפקדינו. עליכן ברצוני להקדים לך כמה הערות כלליות, מקצתן — כדי להבליט את השוני שבין צבא סדיר ובלתי-סדיר, ומקצתן — כדי לציין את העיקרים המשותפים לשניהם. נדי על יסוד זה תוכל מלאכת סיגול התורה הצבאית ה"סדירה" לצרכי מלחמה "פרטיזנית" להיעשות מבלי שתיכשל באחת מש-